

Jaarcongres Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde

Natuur en Geneeskunde Een tegenstelling?

Datum: Zaterdag 15 oktober 2011, 10.15 -17.00 uur

Locatie: Leids Universitair Medisch Centrum, Albinusdreef 2, Leiden

.....

In de dagelijkse praktijk van de geneeskunde wordt frequent de natuur als argument gebruikt. Ivf-behandelingen vindt men normaal, maar artsen willen vrouwen boven de 45 jaar deze behandeling niet geven omdat zij het onnatuurlijk vinden dat een oudere vrouw zwanger wordt. Sommige patiënten proberen het gebruik van de producten van de farmaceutische industrie te beperken omdat deze tegennatuurlijk zouden zijn. Handelen zij zo omdat zij veronderstellen dat het natuurlijke meer in overeenstemming is met de 'natuur van de mens'? Terwijl zij kunnen weten dat het natuurlijke net zo goed bijwerkingen kan hebben of zelfs uiterst giftig is. In de natuur voorkomende stoffen als strychnine en digitalis zijn daarvan voorbeelden.

De natuur komt ook in het maatschappelijke debat veelvuldig om de hoek kijken wanneer het gaat om biologisch eten of het aanleggen van een stukje natuurlijk landschap. Toch is het natuurlijke in de reformwinkel iets heel anders dan in de Oostvaardersplassen of een laboratorium. De natuur als argument te gebruiken, als zou het veilig of onschadelijk zijn, verwoordt vaak een 'gut feeling' die moeilijk onder woorden is te brengen. Dat het natuurlijke goed zou zijn, is echter in de moraalwetenschappen één van de best weerlegde argumenten, maar desondanks blijft het een grote rol spelen op alle terreinen in de maatschappij en zeker in de geneeskunde. Alsof de geneeskunde en de natuur tegenover elkaar zouden staan.

Nieuwe ontwikkelingen leiden ertoe dat ons beeld van de natuur steeds verandert met de suggestie dat we de natuur steeds beter gaan begrijpen. Daardoor krijgen we ook de neiging in te grijpen in die natuur. Maar zijn er grenzen te stellen aan het manipuleren met de natuur?

De **Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde** wil in haar Jaarcongres 2011 stilstaan bij 'de natuur als argument' en het belichten vanuit kentheoretisch, wijsgerig-antropologisch en tenslotte ethisch en politiek-filosofisch perspectief. Het congres biedt zodoende de mogelijkheid om gefundeerd na te denken over de plaats van 'de natuur als argument' binnen de hedendaagse geneeskunde.

.....

Voorlopig programma

- 09.45 uur **Ontvangst** met koffie en thee
- 10.15 uur **Opening**
- 10.25 uur **Martine de Vries, Theo Wobbles en Susanne de Kort** Het argument van de natuur of natuurlijkheid in de medische praktijk. Drie medici (bestuursleden) spreken ieder over hun ontmoeting met de natuur in respectievelijk de kindergeneeskunde, de chirurgie en de ouderengeneeskunde.
- 11.00 uur **Prof. dr. Hub Zwart** hoogleraar filosofie aan de faculteit natuurwetenschappen, wiskunde en informatica van de Radboud Universiteit, Nijmegen Een algemene historisch-filosofische inleiding van het begrip 'natuur'. Kunnen er antwoorden worden geformuleerd op onder andere de volgende vragen: Wat is de natuur of het natuurlijke? Wat is niet-natuurlijk? Is er wel verschil tussen het natuurlijke en het niet-natuurlijke? Zo ja, waarin zit dan het verschil? Zo nee, hoe moeten we het in onze ogen niet-natuurlijke dan denken en plaatsen in de natuur?
- 11.45 uur **Kopje koffie**
- 12:00 uur **Dr. Simone van der Burg** postdoctoraal onderzoeker Universiteit Twente De idealen van het transparante lichaam. Nieuwe technieken produceren steeds weer een ander lichaam en geven aanleiding tot nieuwe theorievorming over de natuur. Dit zorgt niet alleen voor bijvoorbeeld een ander 'beeld' van kanker, maar nodigt ook uit tot andere theorievorming over de natuur van de ziekte.
- 12.45 uur **Intermezzo** verzorgd door actrice Ghieslaine
- 13.00 uur **LUNCH** (Tevens ledenvergadering van VFG)
- 14.00 uur **Dr. Jenny Slatman** UHD aan de afdeling gezondheid, ethiek en maatschappij, Maastricht University Over de categorieën natuurlijk/onnatuurlijk. Deze categorieën blijken niet adequaat te zijn. Vanuit de filosofie (filosofische antropologie) wordt geprobeerd andere categorieën te ontwikkelen om ons belichaamde bestaan te duiden, en om de adequaatheid (en wenselijkheid) van medische ingrepen te peilen.
- 14.45 uur **Prof. dr. Henk Jochemsen** bijzonder hoogleraar voor de medische ethiek aan het VU medisch centrum Amsterdam en **dr. Maartje Schermer** UHD aan de afdeling medische ethiek en filosofie van de geneeskunde, ErasmusMC, Rotterdam Kunnen opvattingen over 'natuur' en 'natuurlijkheid' de basis vormen voor normatieve overwegingen? Het laatste onderdeel van het congres bestaat uit een debat tussen iemand die vindt dat de natuur wel legitieme morele grenzen stelt, en iemand die vindt van niet. De toehoorders worden van harte uitgenodigd mee te discussiëren.
- 15.45 uur **Prof. dr. Tsjalling Swierstra** hoogleraar wijsbegeerte aan de faculteit der cultuur- en maatschappijwetenschappen, Maastricht University Slotbeschouwing.
- 16.00 uur **Borrel**

Praktische informatie

- Aanmelding** voor deelname graag voor 1 oktober door een e-mail met uw naam, adres en email te sturen naar: m.vanzwol@vumc.nl (secretaris VFG) Aanmelding is pas compleet na betaling van uw congresbijdrage.
- Maak uw congresbijdrage over** op 1283.65.218 t.n.v. Vereniging voor Filosofie en Geneeskunde te Amsterdam o.v.v. VFG congres 2011, uw naam en adres. Bij betaling vóór 1 oktober: Leden gratis, niet-leden €60 (studenten en aio's €20). Bij betaling na 1 oktober, €10 extra i.v.m. de organisatie van de catering: leden €10, niet-leden €70 (studenten en aio's €30). Koffie, thee, lunch en borrel zijn inbegrepen.
- Lidmaatschap van de VFG** kost €80 (studenten en aio's €30), het jaarabonnement op het Tijdschrift voor Gezondheidszorg & Ethiek en deelname aan het congres (bij vroegtijdige aanmelding) is daarbij inbegrepen. **Word lid naar aanleiding van het congres en betaal slechts €20 voor lidmaatschap tot einde 2012! (studenten €10)**
- Bereikbaarheid van LUMC, Leiden:** U bereikt dit gebouw met de trein naar Leiden CS. Van daaruit is het LUMC goed bewegwijzerd en op enkele minuten loopafstand. Op onze website vindt u een uitgebreidere routebeschrijving.
- Nadere informatie:** Tsjalling Swierstra: tsjalling@swierstra.net (voorzitter)
Zie tevens onze website www.filosofieengeneeskunde.nl voor o.a. congresverslagen van voorgaande jaren.